

Styre: Fakultet for kunst, musikk og design

Dato: 13.6.2019

Styresak: S 46/19

Arkivsaksnr: 2019/7173

Møtedato: 19.06.2019

Budsjettprosess 2020 for Fakultet for kunst, musikk og design

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Fakultetsstyresak 89/18, *Budsjett for Fakultet for kunst, musikk og design 2019*
- *Budsjett for Universitetet i Bergen 2019*
- *Universitetsstyresak 47/19 Budsjettprosessen for 2020*
-

Saken gjelder:

Budsjettprosess og økonomiske utsikter for 2020. For å gi fakultetsstyret et grunnlag for vurderinger og prioriteringer i fakultetets budsjett for 2020 og langtidsbudsjettet, ønsker fakultetsledelsen å legge opp til en drøfting med fakultetsstyret, og invitere til innspill.

UiBs satsningsområder og fakultetets egen strategiplan bør, innenfor rammen av økonomiske utsikter, danne grunnlag for fakultetets prioriteringer i årene fremover.

Plan for budsjettprosess 2020

Fakultetets budsjettforslag for 2020 skal leveres innen 9. september. Fakultetenes budsjetttrammer behandles av Universitetsstyret 31. oktober, og tildelingsbrev til fakultetene forventes 10. november.

Forslaget skal være forankret i fakultetets ledelse før innsending til UiB sentralt, men det er ikke krav om behandling i fakultetsstyrene før denne dato. KMD tar likevel sikte på å forelegge budsjettforslaget i fakultetsstyremøtet 5. september. Det videre budsjettarbeidet vil foregå ved instituttene og i fakultetsledelsen også etter innsending av budsjettforslaget.

Budsjettprosessen for 2020 må håndtere de økonomiske utfordringene fakultetet står overfor. Fakultetets hovedutfordring vil være å redusere kostnader og øke andre inntekter til et nivå som tåler fremtidens lavere bevilgningsrammer. Budsjett er et viktig verktøy for å oppnå strategiske mål. Ved å prioritere tiltak og bevilge ressurser vil fakultetet kunne oppnå gode resultater innen forskning og utdanning. Fakultetets tiltak bør innrettes mot fakultetets egen strategiplan og UiBs strategiske hovedmål og handlingsplaner.

Tabellen under viser milepæler i budsjettprosessen (noen datoer 'x' er ikke endelig fastsatt). Aktiviteter i blå kursiv viser saker som er planlagt fremmet for fakultetsstyret:

BUDSJETTPROSESS 2020	Tidspunkt
Møte I med dekanene om budsjett 2020 og budsjettforslag 2020	06.mai.19
UiB styresak om prosess og prioriteringer 2020	<i>29. mai 19</i>
Budsjetrundskriv om budsjettforslag fra UiB til KMD	<i>1x. jun. 19</i>
Notat budsjettinnspill til institutter	xx. jun 19
<i>Budsjettforslag 2020 og langtidsbudsjett 2021-2025.</i>	<i>19. jun. 19</i>
UiB-ledelsens dialogmøte II med dekaner om budsjett 2020 (2021)	22. aug.19
Budsjettinnspill fra institutter	2x. aug.19
Prioriterte forslag til langtidsbudsjett, bygg, ombygging og investeringer fra fakultetet	03. sep.19
<i>Budsjettforslag 2020 og langtidsbudsjett 2021-2025.</i>	<i>05. sep. 19</i>
Innsending av budsjettforslag 2020	09. sep.19
Dialogmøte med fakultetet	Sept/okt
Forslag til statsbudsjett 2020	07. okt.19
UiB-styret behandler budsjett 2020	31. okt. 19
Innspill statsbudsjettet 2021	01.nov.19
<i>Status intern budsjettarbeid 2020</i>	<i>24.okt. 19</i>
Arbeid med budsjettfordeling 2020. Forslag klar 06.12.19.	Nov/des
Tildelingsbrev fra UiB	10.nov.19
<i>Forslag KMD intern budsjettfordeling 2020</i>	<i>12.des. 19</i>
Budsjetter ferdigstilt for KMD, institutter og seksjoner	Januar

Økonomiske utsikter

Fakultetets økonomiske utsikter er alvorlige. Overføringene avtar, kutt til effektivisering og husleie videreføres, det samme gjelder omfordeling til strategiformål. I tillegg taper fakultetet i budsjettmessig uttelling pga. svakere resultater i finansieringsmodellen.

I et notat til fakultetsledelsen omtales de økonomiske utfordringene for 2020 og årene fremover (se vedlegg 1). Notatet viser hovedutfordringer og økonomisk konsekvens av disse, som igjen fører til lavere disponible budsjettmidler (grunnbevilgning annum);

- Overføringene avtar raskt
- Endret finansieringsmodell og dårligere resultatutvikling
- Husleieutfordringen øker, siste konsekvensjustering i 2020
- Strategisk omfordeling til UiBs handlingsprogram fortsetter
- Effektiviseringskutt i staten fortsetter
- Utstyr og investeringsbehov – brukerutstyrsmidlene bygges ned

De økonomiske utfordringene er kjent, men er omtalt nærmere i vedlegg 2.

Konsekvenser av økonomiske utfordringer:

Tabellen under er hentet fra notatet i vedlegg 1 og indikerer forventet utvikling i grunnbevilgning annuum de nærmeste årene. Dette skal bearbeides i langtidsbudsjett som leveres i september, men indikerer en sannsynlig utvikling.

Tabell 2		2019	2020	2021	2022
Grunnbevilgning annuum		155 000	155 000	150 000	149 000
Effektivisering	0,5 %		-775	-750	-745
Strategisk omfordeling	1,0 %		-1 550	-1 500	-1 490
Husleiekutt			-1 000		
Endring i resultatbasert finansiering			-2 000	1 000	1 000
Grunnbevilgning annuum (avrundet)		155 000	150 000	149 000	148 000
Overføringer		8 000	6 000	4 000	0
Sum disponibelt grunnbevilgning annuum		163 000	156 000	153 000	148 000
Endringer i disponibel ramme fra 2019			-7 000	-10 000	-15 000

Svak resultatutvikling gir KMD lavere budsjettuttelling i 2020, men i tabellen er det lagt inn en optimistisk forutsetning om at resultatmessig uttelling tar seg opp igjen fra 2021/2022.

Tabellen viser at selv om fakultetet kan overføre 6 mill. kroner i ubrukt grunnbevilgning annuum til 2020, vil fakultetet likevel ha 7 mill. kroner mindre i disponible midler enn i 2019. Når overføringene om 2-3 år tar slutt kan fakultetet ha 15 mill. kroner lavere disponibel budsjetttramme til grunnbevilgning annuum enn i 2019.

Fakultetet har tatt kostnadskutt både i 2018 og 2019. Utover kutt i strategiske midler og investeringer, ble det i 2019 foretatt budsjettkutt på 3,5 mill. kroner. Ytterligere 15 mill. kroner i reduserte disponible rammer utgjør en alvorlig økonomisk utfordring. For å håndtere slike summer må fakultetet redusere kostnader vesentlig, samtidig som andre inntekter økes.

Økte inntekter, enten gjennom bevilgninger, BOA (bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet), eller annet salg, vil avhjelpe fakultetets økonomiske handlingsrom. Fakultet bør vurdere å søke om nye studieplasser, økning i studiepoeng- og kandidatproduksjon, og andre inntekter. Men selv om fakultetets inntekter øker, så vil ikke det dekke bortfallet av grunnbevilgning annuum. Nye inntekter (BOA) genererer nye kostnader, og dekker bare dels eksisterende kostnader.

For å håndtere budsjettreduksjonene må det gjennomføres store kostnadskutt, og det er først og fremst reduksjon i lønnskostnader som monner, da det er begrenset hva fakultetet/instituttene kan redusere i andre driftskostnader. For å håndtere budsjettutfordringene i 2020 og på lengre sikt bør dette ha fokus;

1. Konkretisere handlingsrommet i økonomisk stillingsplan gjennom å identifisere og planlegge stillingsressurser som kan reduseres på kort og lengre sikt - og iverksette dette
2. Identifisere muligheter for å øke andre inntekter - som dels kan kompensere inntektstapet på grunnbevilgning annuum
3. Identifisere annen drift / andre aktiviteter ved fakultetet der kostnader kan reduseres.

UiBs budsjettrundskriv

Budsjettrundskrivet fra UiB gir føringer for budsjettforslag for 2020 som skal utarbeides og sendes innen 9. september. Dette var ventet 11. juni, men er p.t. ikke frigitt. Rundskrivet ettersendes når det er mottatt. KMD har fått innsikt i noe av det som foreløpig står i skrevet.

Nytt for 2020 er at fokus er rettet mot hva fakultetet får til av resultater innenfor sin samlede ramme, og mindre fokus på endringer/budsjettøkninger (bl.a. forslag utover rammen).

I budsjettforslag for 2020 skal fakultetene **selv foreslå realistiske rammer** til grunnbevilgning annuum, øremerket og BOA. UiB vil ikke legge ut et konsekvensjustert budsjett, men legger følgende til grunn:

- Lønns- og priskompensasjon på 3 %
- Strategisk omfordeling på 1 %.
- Effektiviseringskutt på 0,5 %
- Økonomiavdelingen vil være behjelpelig med å bidra med anslag på endringer i resultatinntekter, endring i studieplassinntekter som følge av tidligere tiltak og endring i inntekter til øremerkede tiltak (rekrutteringsstillinger og andre tildelinger)

Fra budsjettrundskrivet:

«I perioden 2020-2025 er det lagt opp til en omfordeling til strategiformål på 1 % per år. Det forutsettes at fakultetene innretter sine budsjetter slik at disse støtter gjennomføring av strategien og den oppfølgingen som ligger i handlingsplanene.»

Dersom fakultetet legger til grunn en vekst utover det som følger av forutsetningene over må dette klart fremkomme i forslaget.

En annen vesentlig endring er at fakultetet skal **omtale planlagt disponering** av 2020-budsjettet – gjennom tiltak rettet direkte og indirekte inn mot faglige mål, slik (se rundskrivet for detaljer):

Disponering knyttet til tiltak rettet direkte inn mot faglige mål:

- Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater for de strategiske områdene
- Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater i klyngene
- Andre viktige mål og tiltak ved fakultetet i 2020 (handlingsplaner og egne mål)

Disponering knyttet til tiltak indirekte rettet mot faglige mål:

- Fakultetets innspill til UiBs strategibudsjett
- Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead
- Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering
- Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser
- Investeringer

Det skal også leveres et langtidsbudsjett for perioden 2021-2025 som skal leveres innen 3. september.

Det vises til budsjettrundskrivet for mer informasjon.

Budsjettforslag i et lengre perspektiv

Fakultetet skal utarbeide et langtidsbudsjett for perioden 2021-2025 som er ment å fange opp fakultetets ambisjonsnivå og strategiske veivalg i perioden.

Hensikten med langtidsbudsjettet er å vise fakultetets vurdering av sitt ressursgrunnlag og sine planer for disponering for noen år fremover. Langtidsbudsjettet viser således fakultetets planlagte styring for årene fremover. I hovedsak er det samme tema som omtalt under budsjettforslag for 2020, men kortfattet og mer overordnet og med fokus på utvikling.

Budsjettforslag må omtale hvordan KMD håndterer de økonomiske utfordringene, samt føringer i budsjetttrunkskrivet. Blant forhold som bør omtales er det naturlig at budsjettforslag 2020 og langtidsbudsjett viser og omtaler følgende;

Økonomisk stillingsplan må konkretiseres i forhold til å planlegge stillingsressurser og redusere lønnskostnader, gitt fakultetets økonomiske utsikter.

Øke inntekter. UiB har målsatt betydelig økning i inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) i årene som kommer. Ambisjonsnivået bør vurderes ytterligere økt mht. de økonomiske utsiktene. Andre inntektsmuligheter bør også vurderes.

Samlokalisering av KMD i Møllendal må fortsatt gis høy prioritet.

Rekrutteringsstillinger. Opptopping av kunstneriske stipendiater er et viktig premiss for etableringen av et kunstnerisk ph.d-program. En opptopping i vitenskapelige stipendiater bør også vurderes. Rekrutteringsstillingene vil også være en viktig undervisningsressurs.

Studieplasser gir økte bevilgningsinntekter, som ved effektiv utnyttelse kan gi økt økonomisk handlingsrom. I budsjettforslag for 2019 fremmet KMD flere master-studieplasser, samt omfordeling av studieplasser som ikke fylles opp. Dette bør vurderes for 2020 og på sikt.

Større utstyr/innkjøp. Investeringer må omtales, ettersom fakultetets utstyrsbehov er blitt en økonomisk utfordring, og særlig på sikt når brukerutstyrsmidlene tar slutt.

Forskningstid. Harmonisering til UiBs normalfordelingen for arbeidstid til forskning, undervisning og administrasjon (hhv. 46%, 46% og 8% for førstestillinger) vil utgjøre en kostnad. Ansatte i førstestillinger fra KHiB har hhv. 40% og 60% forskning og undervisning.

Instituttene innspill

Instituttene blir bedt om innspill til budsjettforslag for 2020 og langtidsbudsjett, som vil danne grunnlag for fakultetets samlede forslag til universitetsdirektøren, og det videre arbeid med fordeling av budsjett for 2020. KMD har avventet budsjetttrunkskriv fra UiB som grunnlag for å be instituttene om innspill, og utformer et eget notat til instituttene på dette.

Instituttene innspill må ha samme fokus som fakultetet samlet. De økonomiske utfordringene krever innspill på reduksjon i stillingsressurser og økte inntekter. Budsjettinnspill må ellers omtale hvordan instituttet støtter gjennomføring av UiBs/KMDs strategi og handlingsplaner.

Fakultetsdirektørens merknader

Fakultetet står overfor alvorlige økonomiske utfordringer. Disse utfordringene vil i stor grad innvirke på fakultetets og instituttene budsjettammer og virksomhet for 2020 og årene fremover. Fakultetets strategiplan og UiBs satsninger må samtidig være førende for hvordan fakultetet og instituttene innretter budsjetter og aktiviteter.

Fakultetsstyret inviteres til å komme med innspill til budsjettprosessen og budsjettforslag 2020 – også i et lengre perspektiv. Fakultetet vil gjerne drøfte de økonomiske utsiktene og hvordan disse bør påvirke budsjettarbeid og prioriteringer for 2020 og fremover.

Fakultetets stillingsressurser, rekrutteringsstillinger (ph.d-stillinger), potensiale for økte inntekter, samlokalisering, lokaler og husleie, og ev. nye eller omfordeling av studieplasser vil være viktige vurderinger i budsjettprosessen for 2020.

Innspillene vil fakultetsledelsen ta med videre i budsjettprosessen og inkorporere i budsjettforslaget som legges frem for fakultetsstyret i det planlagte møtet 5. september. Fakultetets budsjettforslag 2020 skal fremmes for UiB 9. september.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar plan for budsjettprosess 2020 til orientering. Fakultetsstyrets innspill til budsjett 2020 og langtidsbudsjett tas med videre i budsjettarbeidet.

Synnøve Myhre
Fakultetsdirektør

Øivind Skaar
Seniorrådgiver

Vedlegg:

1. Notat om KMDs økonomiske rammer
2. Beskrivelse av økonomiske utfordringer
3. Rundskriv budsjettforslag 2020 fra universitetsledelsen (ettersendes/utleveres)

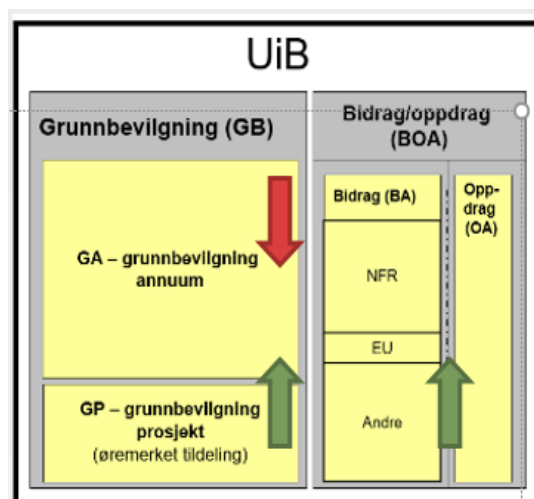
VEDLEGG 1: KMDs ØKONOMISKE RAMMER

KMD vil i tiden fremover stå overfor betydelige økonomiske utfordringer. Det er mange faktorer som peker i retning av realnedgang i ordinære bevilgningsrammer. Det vil få konsekvenser for økonomien på fakultetet og instituttene, i så stor grad at fakultetets disponible stillingsressurser må regne med å bli vesentlig rammet.

Fra etableringen i 2017 har KMD kunnet dra fordel av betydelige overføringer av ubrukte midler. Overføringene er i ferd med å ta slutt, samtidig som andre økonomiske faktorer peker i feil retning.

Utfordringer i grunnbevilgnings rammene (annuum):

- Overføringene avtar raskt
- Endret finansieringsmodell og svake resultater
- Husleie, økt krav fra 2020
- Strategisk omfordeling til UiB fortsetter
- Effektiviseringskutt i staten fortsetter
- Utstyr og investeringsbehov – brukerutstyrsmidlene brukes opp
- Forskningstid/undervisningstid – harmonisering gir mindre undervisningstid

Noen *muligheter* innen KMDs økonomi:

- Økning i bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA), men det forplikter ressurser
- Pliktarbeid for stipendiater kan dekke undervisningsbehov
- Øremerkede midler. Kan KMD ta større del av disse?

GRUNNBEVILGNING ANNUUM - UTVIKLING

I 2019 fordelte KMD 162,6 mill. kroner over grunnbevilgning annuum. Det var etter budsjettreduksjoner på 3,5 mill. kroner i instituttene og fellesnivåets rammer, men forutsatte at KMD disponerte 8 mill. kroner av overføringer fra 2018 (se figur under). Dette kostnadsnivået på grunnbevilgning kan ikke opprettholdes - gitt fakultetets økonomiske utsikter de nærmeste årene.

Tabell 1:

Rammer grunnbevilgning annuum (tall i tusen)	KMD strategisk og ufordelt	KMD felles	Kunst-akademiet	Grieg-akademiet	Design	Sum
Fastlønn og sosiale kostnader		30 467	21 708	29 482	18 093	99 750
Etterlønn	1 500					1 500
Driftsmidler		7 615	4 836	4 576	4 116	21 142
Bygningsdrift		38 704				38 704
Strategisk og faglige prioriteringer	2 300					2 300
Budsjettendringer		-641	-979	-1 074	-844	-3 538
Investeringer	2 750					2 750
Reserver	0					-
Sum fordelt grunnbevilgning annuum 2019	6 550	76 145	25 565	32 983	21 366	162 609
Plan for bruk av overføringer fra 2018						-7 973
Sum grunnbevilgning annum 2019						154 636

KMDs disponible rammer til grunnbevilgning annuum forventes å bli betraktelig redusert de første årene (2020-2022). Tabellen under gir et estimat på forventet utvikling i grunnbevilgning annuum de nærmeste årene. Dette må utformes grundigere i langtidsbudsjettet som skal behandles i september 2019, men indikerer en sannsynlig utvikling.

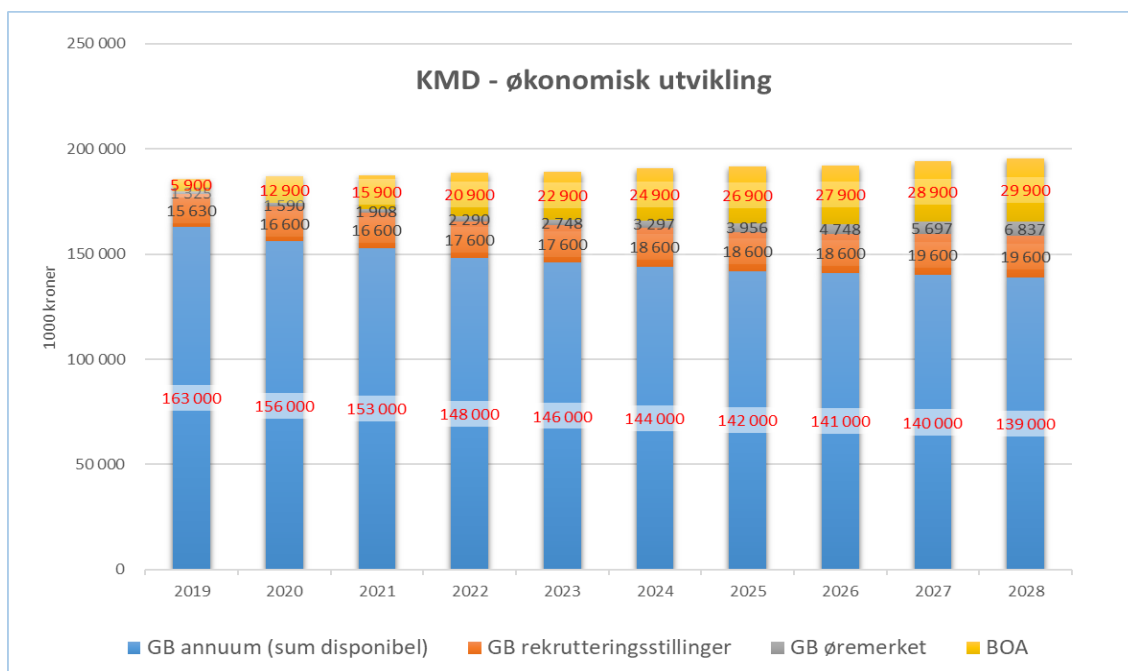
Tabell 2		2019	2020	2021	2022
Grunnbevilgning annuum		155 000	155 000	150 000	149 000
Effektivisering	0,5 %		-775	-750	-745
Strategisk omfordeling	1,0 %		-1 550	-1 500	-1 490
Husleiekutt			-1 000		
Endring i resultatbasert finansiering			-2 000	1 000	1 000
Grunnbevilgning annuum (avrundet)		155 000	150 000	149 000	148 000
Overføringer		8 000	6 000	4 000	0
Sum disponibelt grunnbevilgning annuum		163 000	156 000	153 000	148 000
Endringer i disponibel ramme fra 2019			-7 000	-10 000	-15 000

Samtidig med at KMDs overføringer reduseres raskt på kort tid, er det sannsynlig at fakultetets rammebevilgning (grunnbevilgning annuum) vil få betydelig realnedgang grunnet effektiviseringskutt, kutt til strategiske omfordeling og husleiekutt. Svakere resultatutvikling gir dessuten KMD lavere budsjettuttelling i 2020. I tabellen er imidlertid lagt inn en optimistisk forutsetning om at svak resultatuttelling i finansieringsmodellen i 2020 tar seg opp igjen i 2021/2022.

Forutsatt at fakultetet kan overføre 6 mill. kroner i ubrukte bevilgninger til 2020, vil fakultetet likevel ha 7 mill. kroner mindre i disponibelt grunnbevilgning annuum i 2020 enn i 2019. Når overføringene tar slutt kan fakultetet ha 15 mill. kroner lavere disponibel budsjettamme til grunnbevilgning annuum enn i 2019. Dette scenariet er sannsynlig fra 2022, og kanskje allerede fra 2021.

ØKONOMISK UTVIKLING KMD

Figuren nedenfor viser et tenkt scenarium for økonomisk utvikling ved KMD på lengre sikt.

Den svake totale veksten i figuren over er knyttet til rekrutteringsstillinger og øremerkede midler.

For **grunnbevilgning annuum** er den negative utviklingen ikke urealistisk, gitt eksisterende resultater og rammebetingelser. Det er ikke tatt med i beregningen at brukerutstyrsmidlene til nybygget i Møllendal tar slutt og at det da også bør settes av økte midler til nødvendige investeringer.

For **rekrutteringsstillinger** (ph.d.-stipendiater) er det lagt inn kun en svak vekst etter at kunstneriske stipendiater f.o.m. 2020 anses utbygd. Om det er en realistisk utvikling gjenstår å se, men det er behov for økning også i vitenskapelige stipendiater.

For **grunnbevilgning øremerket** er det lagt inn en forutsetning om at KMD henter ut 20 % vekst i tildelinger i årene fremover. Det er kanskje pessimistisk med tanke på at «betalingen» til UiBs strategiske omfordeling er høyere.

For **BOA** er det vanskelig å prognostisere inntekter i årene fremover. Det avhenger bl.a. av søknader om midler og uttelling på disse. I figuren over er det lagt inn en enkel og svært optimistisk utvikling. Økningen tilsvarer forventet bortfall av inntekter på grunnbevilgning annuum. Økningen som vises er dermed stor, men likevel ikke stor nok til å dekke «nye» kostnader ved BOA-prosjekter. Forutsetter man at BOA-inntekter dekker 50 % eksisterende kostnader og genererer minst 50 % nye kostnader, må BOA-inntektene i figuren dobles for fullt ut å kompensere for bortfall av grunnbevilgning annuum. Det er veldig lite realistisk og forsterker behovet for kostnadsreduksjoner.

HVORDAN HÅNTERE BETYDELIGE RAMMEKUTT?

Hvordan vil fakultetet håndtere en realnedgang på 15 mill. kroner i disponibel rammebevilgning (grunnbevilgning annuum) i løpet av 2-3 år?

Med et slikt scenarium, der rammebevilgningene blir lavere, vil KMD være nødt til å øke inntekter fra andre finansieringskilder betydelig for å opprettholde aktivitetsnivået. Det er derimot ikke sannsynlig at KMD vil kunne øke andre inntekter så mye at det dekker opp for bortfall av inntekter på grunnbevilgning annuum. Grunnen til det er at nye inntekter, enten det er BOA eller andre midler, genererer nye kostnader og dekker ikke bare nåværende kostnader. I tillegg til å øke inntekter fra andre finansieringskilder, må KMD derfor kutte i eksisterende kostnader – og det mye.

Ved KMD er det reduksjon i lønnskostnader som monner ved behov for betydelige kostnadskutt. Det er begrenset hva fakultetet/instituttene kan redusere i andre driftskostnader. Husleiekostnader er den nest største kostnadsposten, men det er lite eller ingenting å hente på reduksjoner i husleiekostnader. I så fall gjenstår stillingsressurser og lønnskostnader.

Selv innenfor rammen for 2019 har instituttene og fellesadministrasjonen ved KMD vært nødt til å holde stillinger ledig for å oppnå budsjettbalanse. Disse innsparingene fremgår i linjen *Budsjettendringer* i Tabell 1 over. Det innebærer at de økonomiske utfordringene som er vist i Tabell 2 over vil komme i tillegg til de besparelsene som ble foretatt i 2019.

Hva betyr i så fall den økonomiske utviklingen som vist i Tabell 2 og diagrammet over for fakultetets fremtidige stillingsressurser? Hva betyr dette for stillinger som p.t. er holdt vakante?

Hvilke stillinger kan det foretas tilsetninger i, og hvilke må holdes ledig i lengre tid, ev. ikke tilsettes i det hele tatt? Hvor stor fleksibilitet er det på kort/lang sikt gitt faste og åremålsstillinger?

KMD må i lys av de økonomiske utsiktene konkretisere handlingsrommet i den økonomiske stillingsplanen. Sett at KMD i 2022 disponerer 15 mill. kroner mindre enn i 2019 på grunnbevilgning annuum. Grovt forenklet tilsvarer det kostnader for minimum 15 stillinger.

Hovedutfordringen for fakultetet og instituttene vil bli;

- 1) å identifisere og planlegge stillingsressurser som kan reduseres/omfordeles på kort og lang sikt, og iverksette dette.
- 2) å skaffe andre inntekter som kan kompensere inntektstapet på grunnbevilgning gjennom å dekke eksisterende kostnader

ØKONOMISK UTVIKLING OG BETYDNING FOR UNDERVISNINGSREGNSKAPET

Undervisningsregnskapet skal vise fakultetets disponible ressurser til undervisning, og hvorvidt undervisningsbehovet kan dekkes med dagens disponible stillingsressurser og budsjettmidler. Om undervisningsregnskapet tåler fakultetets fremtidige økonomi, må sees i sammenheng med en plan for hvordan håndtere de økonomiske utfordringene som vist over.

Det er stor sannsynlighet for at dagens undervisningsomfang vil bli vanskelig å opprettholde gitt KMDs økonomiske utsikter. Når grunnbevilgning annuum reduseres, må KMD kutte kostnader og/eller «flytte kostnader» mot andre inntektskilder. Uansett vil det påvirke undervisningen. Kutter man i faglige stillinger, vil det bli færre ressurser til undervisning. Fremtidige disponible stillingsressurser og undervisningstilbud/–omfang må vurderes samlet. Fakultetet/instituttene bør identifisere tiltak som kan redusere kostnader til undervisning og samtidig ha minst mulig negativ konsekvens for utdanningskvalitet og studie-/kandidatproduksjon.

Selv om KMD skulle oppnå betydelig økning i eksterne inntekter (BOA), så vil slik aktivitet som regel være knyttet til forskning eller utdanningsaktiviteter som ikke dekker undervisningsbehovet. Økte BOA-inntekter vil trolig i mindre grad dekke det samme undervisningsbehovet som midlene fra grunnbevilgning annuum. En dreining av inntekter fra *grunnbevilgning annuum* til BOA vil sannsynligvis innebære behov for å dreie stillingsressurser mot forskning - på bekostning av undervisning.

Lyspunktet i forhold til økonomi og undervisningsbehov er økningen i antall stipendiater og deres pliktarbeid. KMD må sikre at stipendiatenes kompetanse anvendes til relevant undervisning, og på den måten i størst mulig grad kompenserer for det som pga. økonomien ser ut til å innebære en nødvendig reduksjon i stillinger og undervisningstid.

KMD har en samlet utfordring med å rette faglige stillingsressurser mot ekstern finansiering (BOA), redusere kostnader (lønnkostnader) og utnytte stipendiater som undervisningsressurs. Disse grepene, sammen med en kritisk vurdering av undervisningsbehov og –omfang, blir viktig for et fremtidig undervisningsregnskap.

Øivind Skaar,
5.juni 2019

VEDLEGG 2: Beskrivelse av økonomiske utfordringer:

Overføringene avtar

KMD har i de første driftsårene disponert store overføringer, i hovedsak fra *Kunst- og designhøgskolen* (KHIB) ved virksomhetsoverdragelsen. Overføringene på grunnbevilgning annuum er bygget raskt ned siden etableringen. KMD overførte over 26 mill. kroner på grunnbevilgning til 2019, hvorav 11 mill. kroner var til grunnbevilgning annuum og resten til rekrutteringsstillinger/øremerkede midler. Av overføringene på annuum ble 8 mill. kroner disponert ved budsjettfordeling 2019. Ved inngangen til 2020 vil KMD disponere langt lavere overføringer.

Prognosen er usikker, men p.t. er det ventet at overføringer på grunnbevilgning vil bli ca. 10 mill. kroner, hvorav ca. halvparten vil være annuum.

KMD i finansieringsmodellen

Fra 2019 ble kunst og design (tidligere KHIB) innlemmet fullt ut i finansieringssystemet. Kunnskapsdepartementet (KD) valgte år 2017 som utgangspunkt for å omgjøre en andel av basisbevilgningen til en resultatutsatt andel. For budsjettet 2019 fikk endringen ingen betydning for tildelingens størrelse til UiB/KMD, men KD flyttet i 2019 en andel fra basisdelen til en resultatdel - basert på resultater i 2017.

For 2020 får modellen budsjettmessig effekt, og da med virkning for endringer fra 2017 til 2018 i modellens indikatorer, dvs. studiepoeng (# 60 studiepoengsenheter), kandidater (gradsproduksjon), utvekslingsstudenter og doktorgrader, samt uttelling for BOA-inntekter og publisering. 2017-resultatene som utgangspunkt er svært ugunstig for UiB/KMD. KMD/UiB har tatt dette opp med Kunnskapsdepartementet. Beregninger viser at KMD taper ca. 2 mill. kroner i bevilgning fra 2019 til 2020 som følge av svakere resultatuttelling.

Husleieutfordringer

Husleiekontrakten for bygget i Møllendalsveien 61 har en husleie på over 60 MNOK. Fordi KDs kompensasjon var begrenset til 75 % av *husleieøkningen*, har det gitt betydelige merkostnader til husleie, som fakultetet i stor grad må dekke iht. en opptrappingsplan. I tildelingsbrevet fra UiB 2018 ble fakultetet redusert med 5,7 mill. kroner, ytterligere 1 mill. kroner i 2019, og for 2020 reduseres rammen med enda 1 mill. kroner. Så langt har fakultetet møtt husleieutfordringen dels ved å redusere fakultetsnivået og instituttenes rammer (ikke GA), og dels ved å disponere overførte midler.

Sommeren 2018 leide KMD også Møllendalsbakken 11 for å dekke arealbehovet for nåværende og kommende stipendiater. Inntil videre er dette finansiert av brukerutstyrsmidler. Arealbehovet er varig og bør finne en løsning når Griegakademiet samlokaliseres med øvrig virksomhet i Møllendalsveien.

Strategikutt for handlingsrom til Universitetsstyret

UiB har de siste årene hatt en plan for omfordeling av rammen til strategiske formål. I 2017, 2019 og 2019 fikk fakultetene reduksjon på hhv 1,3%, 1,2% og 0,8%. Reduksjon til strategisk omfordeling akkumuleres, dvs. den neste reduksjonen kommer på toppen av den forrige.

For perioden 2020–2025 er det lagt opp til en budsjettreduksjon på 1,0% til strategisk omfordeling. KMD bør fremme forslag som kan gi midler fra UiBs strategiske satsninger.

Effektiviseringskutt

Regjeringen har siden 2015 innført et effektiviseringskutt i staten som UiB har valgt å fordele på fakultet og enheter. Effektiviseringskuttene akkumuleres, dvs. det neste kommer på toppen av det forrige. Kuttet har i stortingsproposisjoner vært antydnet til 0,5 % av bevilgningsrammen, men er justert opp til hhv. 0,6 %, 0,7 %, 0,8 % og 0,7 % for årene 2015, 2016, 2017 og 2019.

For 2020 er det lagt til grunn et effektiviseringskutt på 0,5 %.

Vitenskapelig utstyr

For 2019 anbefalte UiB at fellesavsetninger til vitenskapelig utstyr rettes inn mot større prosjekter/innkjøp, og løste opp fakultetstilknytningen som hadde utviklet seg på posten for vitenskapelig utstyr. I 2019 fikk KMD ingen midler fra potten til vitenskapelig utstyr, men kr 750' ble tillagt basis i grunnbevilgningsrammen. Griegakademiet alene har et årlig behov for utstyr og investeringer på over 2 mill. kroner. Kunstakademiet og Institutt for design har også betydelige utstyrs- og investeringsbehov, men kan inntil videre disponere brukerutstyrsmidler for nytt bygg i Møllendal. Når rammen er oppbrukt vil også kunst og design ha behov for årlige utstyrsmidler.

Utstyr og investeringer vil i tiden fremover legge ytterligere press på allerede svært pressede budsjettammer. For større utstyr/innkjøp blir det nødvendig å foreslå øremerkede tildelinger.